

Dette er en kommentar. Den udtrykker skribentens holdning.

KOMMENTATORER

De unge er ikke ræverøde og socialt indignerede. Deres oprør er et andet – og det er grønt

Unge kan se, at deres forældre har smidt en våd karklud i ansigtet på dem i miljømæssig forstand. Her åbner sig en breche for generationskritik.

»Jeg er stadig ved at vænne mig til, at de unge ikke er ræverøde og socialt indignerede,« skriver filosof Anders Fogh Jensen.

Foto: Søren Bidstrup

Søndag d. 13. januar 2019, kl. 15.00

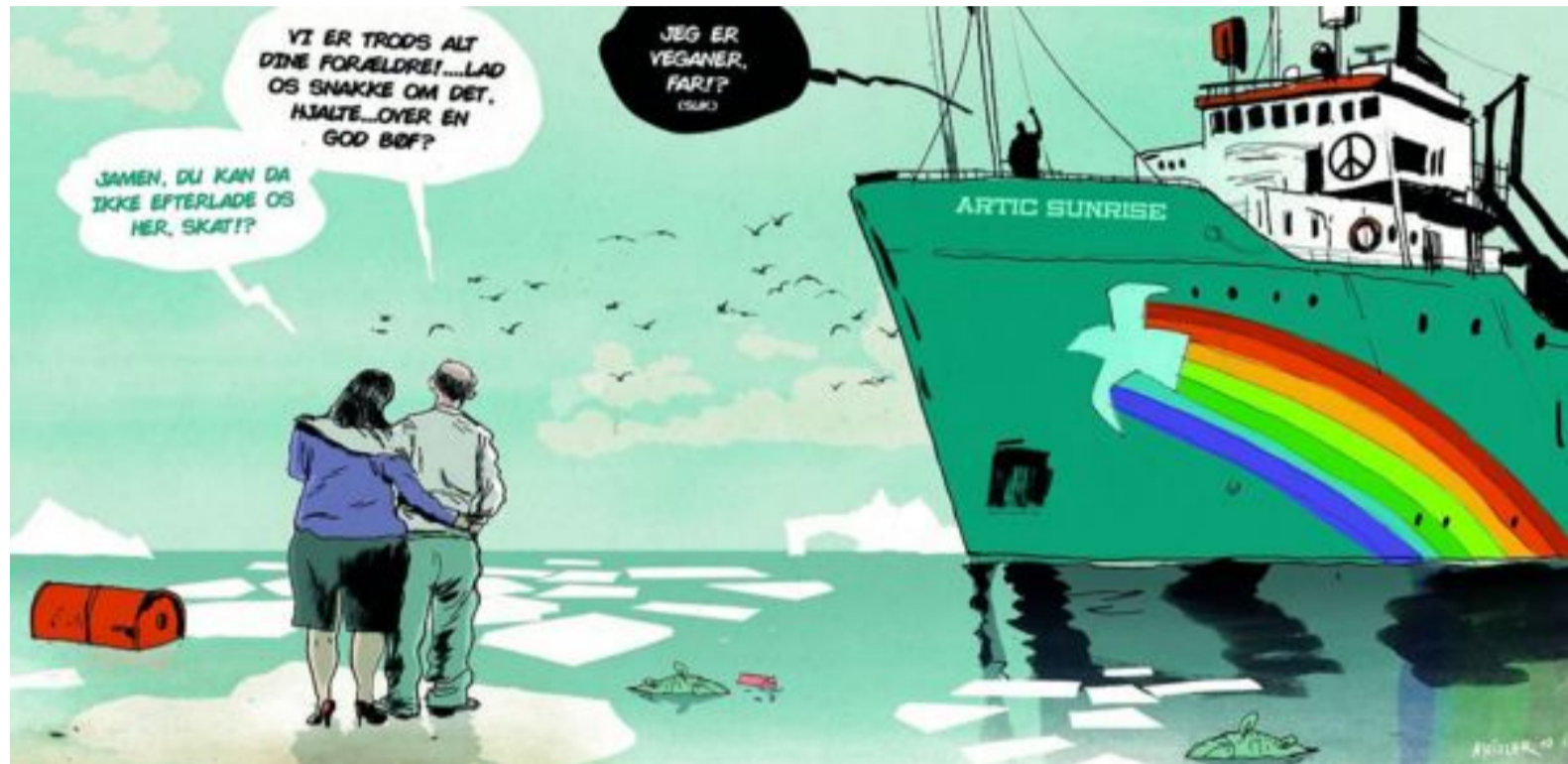
[Del denne artikel](#) ▼

Anders Fogh Jensen, filosof og højskoleforstander

I dagene op til nytår kunne medier og bookmakere fortælle, at det var ret sandsynligt, at både [Dronningen](#) og især statsministeren ville komme ind på miljøet i deres nytårstaler. Og det skete da også, at de [begge udtrykte deres dybe bekymring over vores klima](#).

Selv om smarte udtryk kommer og går, er jeg ret overbevist om, at [klimaet som tema ikke sådan lige forgår](#). Og det bliver nok også som noget nyt et af de tre væsentligste temaer i valgkampen i 2019.

En sommer med den »dejligste« tørke, vi har set, og en i klimamæssig forstand sort præsident i Det Hvide Hus har bragt én positiv ting med sig. En øget opmærksomhed på klimaet. For første gang er klimaet noget, som almindelige mennesker bekymrer sig om. Sommerens solrige tørke var for en del danskere et svar på et spørgsmål: Er den virkelig gal med klimaet? I hvert fald var ikke alt, som det plejer.

Tegning: Rasmus Meisler

2018 blev også året, hvor skoleelever [nedlagde undervisningen i protest mod klimaets udvikling](#) og fik stor opmærksomhed og anerkendelse for det. Det er jo ikke mindst deres fremtid, så det er måske ikke så mærkeligt, at det netop er blandt de unge, at forandringen begynder.

De unge bliver grønne

I denne uge har vi fået 50 nye unge mennesker ind på vores højskole. Spørger du et ungt menneske, hvem han eller hun er, så kender de endnu ikke svaret. For de kommer helt sikkert til at vise noget andet af sig selv end det, de kender bedst. Noget nyt, noget potentielt, der folder sig ud.

De er ikke sjældent i dyb tvivl om, hvad meningen med alting er. Det kommer ofte til udtryk i en frygt for det valg, de først og fremmest står over for. Deres valg af uddannelse. Men mange er dem er ret sikre på, at de ikke bare vil være noget for deres medelever, men at de også vil lære at redde verden. Og her handler det ikke bare om rigdomsmæssige omfordelinger (sociologi), men om, hvordan man igen kan gøre naturen mere naturlig (naturvidenskab).

Det er som om, alle generationer de seneste 200 år har forsøgt at overgå deres forældre. Det har især været i rigdom eller i uddannelse. Udviklingen i industri- og senere velfærdssamfundet har gjort, at det var muligt. Der var et potentiale blandt garvere, landmænd, håndværkere og alle andre, der skulle overgå forældrene, og det var en fremdriftsmotor i samfundet.

Anstrengelsen for at overgå sine forældre på disse parametre virker for et stigende flertal ganske besværligt. Jeg er på en højskole, hvor vi ser børn af professorer og læger, der gerne vil være tømrere og landmænd. Det vil være tæt på umuligt for dem at overgå deres forældre i

uddannelse. I de seneste år har jeg ofte holdt foredrag på gymnasier, hvor unge frygtede ikke at kunne nå deres forældre til knæene i rigdom. I 1980erne og 1990erne blev de ironiske, æstetiske og postmoderne: En nihilistisk skepticisme bredte sig blandt ungdommen. I dag bliver de grønne.

Bedre velfærd har indtil nu bygget på et øget input af strøm, plastic, vand, tungmetaller, brændstof og meget mere. Og vi ville vel i princippet kunne øge velfærden i materiel forstand lidt endnu. Forskellen fra 1960erne er bare, at det er gået op for os, at klimaet ikke blot er et toilet, vi kan lukke op og skide i.

Her åbner sig den nye mulighed for at overgå sine forældre: at være et bedre klimamenneske. Man kan ikke blive rigere eller mere uddannet, men man kan blive grønnere. Unge kan se, at deres forældre har smidt en våd karklud i ansigtet på dem i miljømæssig forstand. Her åbner sig en breche for generationskritik.

Foregangspersoner

Jeg er stadig ved at vænne mig til, at de unge ikke er ræverøde og socialt indignerede. De vil ikke stifte revolution. Men de indgyder alligevel håb hos mig, fordi de vil gøre op med dårlige vaner, inden de sætter sig mere i dem.

Nogle af dem vil grundlægge selvforsynende økosamfund. Og det er positivt som forbillede, mere end som den konkrete effekt. For vi har faktisk brug for, at de rækker ud over sig selv og blander sig. Det sidste, vi har ikke brug for, er unge, der isolerer sig og ellers giver den omkringliggende verden fingeren. Vi har brug for unge, der også vil forbedre verden på den anden side af kartoffelbedet. Unge, der kan få os andre med.

Man kan sige, at vores opgave - og alle der arbejder med unge i øvrigt - er at nuancere deres energi. På vores højskole vil vi hjælpe dem med at være foregangspersoner og at udvikle en bedre løsning, der kan bruges i dagligdagen.

Desværre er mange unge uden handlekraft. Det har det moderne uddannelsessystem fået drænet ud af dem. De efterlyser i stedet karakterer, så de kan blive bedømt på deres præstationer. Jeg tror på, at man kan genvinde den handlekraft ved at anstrenge sig uden at konkurrere. Klimaet kan få en samlende effekt, hvor mottoet bliver »Folk med en fremtid i alle lande, foren jer!«

LÆS MERE

[KOMMENTATORER](#)

Jamen, lad os så få mere handling mod klimaforandringen

[VIDENSKAB](#) | [ABONNEMENT](#)

Nu går vi ind i et foruroligende hedt år

[KOMMENTATORER](#)

Ulven er en spej os selv